

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ο ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Έντυποις από ένα ταξείδι. Αί Μακεδονικά πόλεις—χανούμισες!... Η κοινωνία των Σερρών. Μόρφωσις, ήθικη και πολιτι-
σμός. Ο υπερχαλβάς. Το μυστικό της κατασκευής του. Πώς... δεν τον εράγαμε. Η κάλτσα και η χερούκλα. Ο γραφειοκρά-
της επιθεωρητής. Μία δεσποινίς έρωτοχτυπημένη με τον... κ. Βενιζέλο! —Τόν αγαπάω!... Τό ξενοδοχείον της φρίκης. Μία
λεκάνη για όλους τους πελάτας. Ο... Οφίλιος. Η Βέρροια, ως πόλις κτλ. κτλ.

ΑΙΓΟΝ πριν του Έθρωπαϊκού πολέ-
μου, ο Γαβριηλίδης είχε περιηγηθῆ
ἀπό ἄκρη σ' ἄκρη τῆ Μακεδονία καί
ἐπειτα τῆ Θεσσαλίας.

Τίς σχετικές ἐντύψεις τιν τίς
εἶχε γράψῃ τότε σ' ἕνα σημειωματί-
οιο ποῦ κρατοῦσεν ἐπάνω του, μὰ δὲν
πρόφτασε νὰ τίς δημοσιεύσῃ.

Τὸ σημειωμάτιο εἶνὸ περιήλαθε
στὰ χεῖρα τοῦ συνεργάτου μας κ.
Σταμ. Στ. μ. ὁ ὁποῖος μὰς ἔστειλε με-
ρικὰ ἀποσπάσματά του πρὸς δημο-
σίευσιν.

Στὶς πόλεις τῆς Μακεδονίας συμβά-
νει κάτι πὶ παράξενον.

Πηγαίνεις στὰς Σέρρας, ζητᾷς τοὺς Σερραῖους
καὶ δὲν τοὺς βρίσκεις. Πηγαίνεις στὴ Βέρροια, ζητᾷς
Βερροιώτες καὶ δὲν τοὺς βρίσκεις. Τὸ ἴδιο συμβαίνει
καὶ στὶς ἄλλες πόλεις τῆς Μακεδονίας. Οὔτε σ' αὐτῆ
τῆ Θεσσαλονίχῃ δὲν βρίσκεις Θεσσαλονικεῖς!...

Ἄπλητὰ στὰς Μακεδονικὰς πόλεις Στερεωλαδί-
τας, Σπαρτιάτας, Ἀνδριῶν, Ἀθηναίων, Βαλιώτας, Καρδιτσιωτῶν,
Ναυακτιῶν, Παλωελλαδίτας καὶ Πανελλαδίτας, ἀλλὰ Μακεδόνας
γινέ!...

Αἱ Μακεδονικὰ κοινωνία μου ἔκαμαν τὴν ἐντύπωση χανουμ—σάν,
ποῦ εἶνε χρομιάνα πίσω ἀπὸ τὰ χαρτιά του.
Τὰς διασθάνεσα, ἀλλὰ δὲν τὰς βλέπεις.

Αἱ ἐντύψεις τῶν πλέον διακεκριμένων Παλω-
ελλαδιτῶν—διότι ἀνομιολογῶ ὅτι Σερραῖος περὶ του
δὲν ἐγγνώρισα—ἐκ τῆς Σερραϊκῆς κοινωνίας, μετ' ἣν
ὁποῖαν αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς ἄμεσον ἐπαφήν, εἶνε
μᾶλλον εὐνοιαί.

Εὐφημώτατα ὁμιλοῦν διὰ τὴν ἀνώτατην κοινωνίαν
τῶν Σερρῶν. Λιά τὰς κυρίας, ἰδίως, καὶ τὰς δεσπο-
νίδας. Ἐπικρατεῖ γλωσσισμομάθει. Τὸ μουσικὸν αἰσθη-
μα ἀνεπτυκνόμενον, ἀλλὰ καὶ μὴ τᾶσας πρὸς τὴν πολυ-
τέλειαν. Πολλὴ νομοσύνη. Μεγάλη ήθικὴ. Ὅλα ἐν
γένει αἱ ἀρετὰ ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ θεμελιω-
θῇ μία ἰσχυρὰ κοινωνία ὑψίσταται ἐκεῖ.

Ἐνα κομμάτι Γερμανικῆς ἰταλλήλιας ὁ νομογεω-
πόνος κ. Θεοδ. Ἀργυριάδης. Νεωφώτατος, ἑξάνθς
Σερραῖος, σπουδάζας θεμελιωδέστατα στὴ Γερμανία,
θεωρεῖ τὴν ἰταλλήλιαν ὡς κάτι πὶ ἱερὸν.

Καὶ δύο ἀκόμη ἀντιπρόσωποι τοῦ δικηγορικοῦ κό-
σμου, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε μόνον δικηγόροι, ἐφελίττανται
τὸ ἐνδιαφέρον μου.

Ὁ κ. Γεώργιος Λεφάκης.
Καὶ ὁ κ. Νικόλαος Ἀβραμί.
Ὁ πρῶτος ἔχει γνώσει ὅλην τὴν Εὐρώπην μελετῶν τὰ ἀστρνομικὰ
καὶ δημοτικὰ συστήματα.

Ὁ δεῦτερος εἶνε ὁ Βενιαμὶν τῶν δικηγόρων, σπινθηροβόλος, δρα-
στήριος, Κροῖσος εἰς γνώσεις, γόης εἰς εὐλογίτταν!...

Εἰς τὰς Σέρρας εἶχα καὶ ἕνα ἐπίσδιον μετ' ὁν περιήμιον χαλβά.
Μοῦ εἶχαν μιλήσει περὶ τοῦ χαλβά αὐτοῦ πολλὰς φορὰς, μοῦ τὸν
εἶχαν ἰσπερεκρίσει καὶ ἰσπερηνίσει ὡς τὸν περιημιότερον χαλβὸν
τοῦ κόσμου. Τὸ μυστικὸν τῆς κατασκευῆς του τὸ ἔχει μονοπώλιον, μοῦ
εἶχαν πῆ, μὴ καὶ μόνον Ὁθωμανικὴ οἰκογένεια τῶν Σερρῶν, μυστικῶν
ἀνεξιχνίαστον, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ ἄλχημειας, μεταδιδόμενον ἀπὸ
πατρός εἰς υἱόν. Μοῦ εἶχαν ἐξηγήσει τέλος διὸ ὁ χαλβάς αὐτὸς κατα-
σκευάζεται μετ' ὁ νερὸ μὴς πηγῆς μακρονῆς, κειμένης μεταξὺ Δεμιώ-
Ἰσαῶ καὶ Σερρῶν καὶ ὀνομαζομένης ποιητικώτατα
Λειλᾶ.

Ὅλα αὐτὰ ἀναφαν τὴν περιεργείαν μου—καὶ τὴ
λαμαργία μου—καὶ ἐπορευόμεθα, μαζί με τοὺς συν-
τρόφους μου, ὡς Ἐλαφι διψήσα, πρὸς τὴν Λειλᾶν
καὶ τὸ θαῖμα τῆς.

Ὠδηγήθημεν, ὄχι στὸ χαλβατζίδικο, ἀλλὰ στὴν
αἰλὴν ἐνὸς ταμιένου. Ἐκεῖ δὲ ἐπὶ τοῦ μαρμαρινοῦ
ἰδωλίου μὴς βρῆσεν ἐκάθιστο ὀκλαδὸν γέροντ Ὁθω-
μανὸς σαρκωφόρος, ἔχων πλησίον του ἕνα κωνιδε-

κὸν τεκενέ, ὅστις περιεῖχε τὸν μυστηριώδη χαλβᾶν. Κοντὰ στὸν χαλ-
βατοτεκενὲ ἔτερος Ὁθωμανὸς ἔβγαζε τὴν κτηνισμένην ἀπὸ τὴν βωθ-
μῶν, ἄσπην κάλτσαν του!...

Ὁ συνδυασμὸς βέβαια δὲν ἦτο ὀρεκτικὸς. Μολταυτὰ ἀπετάθημεν
πρὸς τὸν χαλβατζῆν, ὅστις προθυμώτατα ἀνοῖξε τὸν ἱερὸν τεκενέ καὶ
μὰς ἐσερβίωσε. Ὁ χαλβάς κομμένος εἰς μικρὰ τεμάχια, μεγέθους λου-
κουμιῶν, εἶχε τὴν ὄσπν, τὸ ζαχαρώμα—ἴσως δὲ καὶ τὴν γεῦσιν—λου-
κουμιῶν.

Τὸ περιήμιον ἔγινε κατὰ Ρωμαϊκωτάτων τρόπον.
Ὁ Ὁθωμανὸς ἔβαλε τὴν χερουκίαν του στὸν τεκενέ, ἔβγαλε ἐνᾶ
ἢ δύο κομμάτια καὶ μὰς τὰ προσέφερε.

Ἄλλοιμονον!... Ἡ κτηνισμένη κάλτσα ἀπ' ἐνὸς καὶ ἡ χερουκίλα
ἀπ' ἑτέρου, μὰς ἔκοψαν ριζήδων τὴν ὄρεξιν καὶ ἀπεμακρύνθημεν
σεννος καὶ οἱ τέσσαρες, χωρὶς νὰ ἐγγίσουμε τό... θεῖον ἐκεῖνο γλύ-
κισμα!

Ἄλλὰ τὸ μικρόθιον τῆς περιεργείας, ἐνισχυόμενης ἀπὸ τὴν λαμαρ-
γίαν, δὲν ἠσθάζε. Διὰ τοῦτο, μετὰ τὸ πρόγευμα, διηρμήθημεν καὶ
πάλιν στὸν πρωτότυπο χαλβατζῆν.

Ὁ Ὁθωμανὸς μετ' ἣν κτηνισμένη κάλτσα ἔλειπε. Μιὰ ἄλλη ὄσως
κάλτσα, χωρὶς κάλτσοφόρον, κανελλία αὐτῆ, προσέκειτο μυστηριωδῶς
παρὰ τὸν πολυτιμὸν τεκενέ. Τί ἔζητει, ἀγνοῶ.

Ὁ χαλβατζῆς τὴν παρεμύση μετ' ἡ χεῖρα του, ἔπειτα ἀνοῖξε πάλιν
τὸν τεκενέ, ἔλαβε ἕνα τεμάχιον χαλβά, ἔχωσε μέσα τὸ νύχιον του διὰ
νὰ τοῦ κόψῃ λεπαιροτομίαν καὶ νὰ μὰς ἀποκαύσῃ τὴ κάλτση του καὶ
μὰς ἔτρεψε καὶ πάλιν εἰς φρήν!...

Αὐτῆ εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ περιήμιον χαλβά. Ἄλ-
χαλὰ—δὲν ἐνημοῖμα τ' ὄνομά του—(Ἀκανέ-χαλ-
βά) ποὶ κατασκευάζεται ἀπὸ τὸ περιήμιον νερὸ τῆς
Λειλᾶ (Λαϊλιά).

Ἰσοῦ καὶ ἕνα θαῖμα γραφειοκρατίας:
—Στὴ Βέρροια εἶδα ἕνα ἐπιθεωρητῆ δημοτικῶν σχο-
λείων, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ πλὸν τὸ γραφικὸν εἶχε πάθει
μοιδιασμα τοῦ χειροῦ του—καὶ τοῦ μυαλοῦ του ἴσως
—καὶ ἔκαμε ηλεκτρισιμῶς.

Τὸ εἶπα:
—Καὶ ὄσως ἡ ἀποστολή σας, καθὸ ἐπιθεωρητοῦ,
εἶνε νὰ μονδιάζων τὰ πόδια σας καὶ ὄχι τὰ χε-
ρῖα σας!

Μεταβαίον στὴν Βέρροια σινεταξείδινα μετ' ἰάν
δεσποινίδα. Ἀνοῖξα μαζί τῆς πολιτικῆς κουβέντα.
Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῆς Θεσσαλονίχῃς ποὶ κρα-
τοῦσε στὰ χεῖρα τῆς, ἐνόησα τὸ πολιτικὸν τῆς φρό-
νιμα.

Τῆς λέγω:
—Βενιζελική, βέβαια...
—Ὦ! Περὶ τούτου κῆρι, μὴ ἀμφοδάλlette.
—Μποροῦσε νὰ μᾶθουμε τοὺς λόγους;
Καὶ ἐκεῖνη χαμηλώνουσα τὰ μάτια καὶ πορφυρο-
κωνικώουσα:
—Διότι, κῆρι... ἀγαπᾶ... τὸν κύριον Βενιζέλον!...

Εἰς τὸ ξενοδοχείον εἰς τὸ ὁποῖον κατέλπισα στὴ Βέρροια εἶχαν ἕνα
μόνον κοινόν... κλητῆρα, κοντὰ στὰ δύο δυσσομῶτα ἀπογορητοῖα
του καὶ μὴν λεκάνην, ἥτις περιεφερετο κατὰ βούλησιν καὶ κατ' ἐντο-
λήν ἀπὸ δοματίου εἰς δοματίον καὶ ἀπὸ πέλτου εἰς πέλτην!...

Τὸ ξενοδοχείον αὐτὸ μοῦ θῆκε μὴ περιπέτεια ποῦ εἶχα στὸν Πει-
ραιᾶ ὅταν ἐξέδιδα τὸ «Μη χίνεσαι» ἀπὸ ἡμισέως περὶνον αἰῶνος.

Εἶχα κατεβῆ στὸν Πειραιᾶ διὰ νὰ μεταβῶ στὴ Ζάκυνθο. Τὸ ἄ-
τημόλιον θὰ ἀναχωροῦσε στὶς πέντε τὸ πρωῖ. Ἐθέλησα συνενεῶς νὰ
καταλιθῶ ἀπὸ τίς δέκα στὸ ξενοδοχείο ἡ Πητρούπολις.

Ὅταν ὁ ἰσθητότης εἶδε διὸ ἐτοιμαζομένην νὰ κλειδῶσω τὴν πόρτα τοῦ
δοματίου μου, τρέξε καὶ μοῦ λέγει:
—Ἄ, κῆρι, μὴν τύχῃ καὶ κλειδῶσετε.
—Καὶ γιατί;
—Διότι θὰ ἔλθῃ τὴ νύχτα νὰ κοιμηθῇ ἐδῶ καὶ ἔ-
νας ἄλλος κῆριος.
—Καὶ ποὺ εἶνε αὐτός;
—Ἐνας ὀράτης!
Ἐφγα καὶ διενευκτέριμα στοῦ Τσελέπη.
Μετὰ κίροδον τόσο χρόνου ἐπέπρωτο νὰ μείνω
στὴ Βέρροια σὲ ξενοδοχείο, στὸ ὁποῖο σινεκομῆθη

Βλάσιος Γαβριηλίδης
(Ὅταν ἦτο σπουδαστῆς στὴ Γερμανία)

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ MAURICE DE BAUDRY

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΑΛΧΗΜΙΣΤΟΥ

Πάνε καμιά διακοσαριά χρόνια τώρα που ζούσε στην Άνω Αίγυπτο ένας φημισμένος αλχημιστής, ονομαζόμενος Μυρτίων. Είχε συγγράψει διάφορα καθολικιστικά έργα και ήταν μεμνημένος στα μυστήρια του Ουαϊνός και της Ίαϊδος, των δύο αιτών μεγάλων θεών του καλού.

Ο αλχημιστής αυτός είχε ένα παιδί, τὸ Νισία, ένα νέο συμφροντολόγο και έγωιστή, ὁ ὁποῖος δὲν είχε καμιά ἀπὸ τίς ἀρετές τοῦ πατέρα του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τελευταῖος, ἀποροφρημένος ἀπὸ τίς μελέτες του, εἶχε παραμελήσει τὴν ἀνατροφή τοῦ γιου του, ὁ Νισίας, ἀκολουθώντας τίς ἐγκληματικές του κλίσεις, εἶχε γίνει ἕνα πολύ κακὸ ὑποκείμενο.

Κατὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του, ὁ γέρο Μυρτίων, ὁ ὁποῖος διαρκῶς ἐπλούτιζε τίς γνώσεις του, εἶχε, ὅσοτερ ἀπὸ ὀλοκλήρων ἐτών ἀναζητήσεις καὶ πειράματα, ἀνακαλύψει ἕνα ἴσχυρὸ, τοῦ ὁποῖου ἡ ἰδιότης ἦσαν θαυματουργές καὶ ἀπίστευτες καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ μυστικὸ δὲν θέλησε νὰ φανερωθῆῖ ποτὲ σὲ κανένα.

Νοιώθοντας ὅμως τὸ τέλος του νὰ πλησιάζῃ, ὁ αλχημιστὴς ἐκάλεσε τὸ γιὸ του καὶ, ριζώντας ἐπάνου του ἀνήσυχια τὰ βλεμμάτια του, τοῦ εἶπε τ' ἀκόλουθα λόγια, ἀναγκαζόμενος νὰ σταματήσῃ κάθε τόσο, λόγω τῆς ἐπιθανοῦ ἀγνοίας του :

—Σὲ λίγο, ἀγαπημένο μου παιδί, ὁ θάνατος θὰ μοῦ κλείσῃ τὰ μάτια... Εἶμαι ἀναγκαζόμενος ἔτσι ν' ἀφήσω ἔσένα πού τόσο σ' ἀγαπῶ, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ βιβλία μου, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἡ μὴν παρηγοριά τῆς ζωῆς μου, νὰ διακόψῃ τίς ἀναζητήσεις μου, ἡ ὁποῖες θὰ ἦσαν ἴσως πολὺ χρήσιμες γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸν ὁποῖον ἡ δόξα θὰ ἐξορῶν ὅλη σὲ σένα... Θὰ πεθάνω... Μὰ ὄχι, δὲν θὰ πεθάνω, ἂν αἰσθάνομαι σ' ἐσὶ ἕνα μέρος τῆς στοργῆς, τὴν ὁποῖα ἐγὼ αἰσθάνομαι γιὰ σένα... Παιδί μου, βλέπεις αὐτὸ τὸ μπουκαλάκι ;... Ἄν θέλῃς νὰ ζῆσω μετὰ τὸ θάνατό μου, δώσε μου, μάλιστα βγάλου τὴν τελευταία μου πνοή, νὰ πῶ τὸ περιεχόμενό του... Ἐτσι θὰ ζαναζήσω καὶ ἐσεὶ καὶ σὺ θὰ μπορέσῃς νὰ σφίξῃς στὴν ἀγκαλιά σου ἕνα πατέρα, πού σὲ λάτρευε καὶ ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ δώσει, νὰ εἶσαι βέβαιος γι' αὐτὸ, νέα δείγματα τῆς ἀγάπης του...

Καὶ λέγοντας τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ὁ Μυρτίων, ἐξασθενημένος περὶ, ἔβγαλε τὸ κεφάλι του καὶ ζαναζήσῃς...

...Ἐνας φημισμένος αλχημιστὴς ὀνομαζόμενος Μυρτίων...

Ὁ θάνατος τοῦ πατέρα του ἐλάχιστη ἐλύπησε τὸ Νισία, Εἶπαμε πῶς ἦταν ἐγωιστὴς καὶ δὲν ἀγαποῦσε κανένα ἄλλο ἐκτός ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.

Ἐτσι, ἀντὶ νὰ βιασθῆῖ νὰ ζαναζήσῃ στὴ ζωὴ τὸ ἄμωχο σῶμα τοῦ αλχημιστοῦ, παρεδόθη σὲ σκέψεις, ἡ ὁποῖες φανερώσαν ὅτ' ἡ κίβη στοργὴ ἦταν πράγμα ἀγνωστὸ στὴν καρδιά του.

—Ὁ πατέρας μου—σχεφτόταν—ἔβλεπε καὶ γεμάτος ἀδυναμία... Τί θέλει λοιπὸν καὶ γρονθίει νὰ ζαναζήσῃ ;... Γιατί θέλει νὰ ἐγκαταστήσῃ νὰ σέβῃ μῆσα στὶς θλίψεις τὰ τελευταῖα ὁ-

μὲ πέντε ἄλλοιους ξένους καὶ ἀγνωστὸν Μακεδόνα στὸ ἴδιο δομεῖο !

Ἡ Βέρροια ἔχει καὶ τὸν τραλῆντῆς, μὴν ἀρεσινὴν Ὀμηλίαν, περιφρονημένην ἐλευθέρως στοῖς δρόμοις.

Ἐκράτει ἕνα γοντὸ ραβδί, στοῦ ὁποῖου τὴν ἄκρη εἶχε δεμμένες προσινάδες καὶ ἄνθη, διὰ τοῦτο τὴν ὀνόμασα καὶ Ὀμηλίαν, ἡ μάλλον... Ὀμηλίον. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φοροῦσε πύλιον. Εἶς τὸν κορμὸν ἀμπελώνων. Ἀπὸ τὴν μέσην καὶ κάτω μιά ποδιά, Τραγουδιὰι διαρκῶς καὶ ὄχι ἄσχημα. Οὔτε ἐνοχλεῖται, οὔτε ἐνοχλεῖται. Πού νὰ εὐρεθῶν ἐνοχλητὰ παρὰ φρονεῖς μετὰ τῶν Μακεδόνων ; Στὴν Ἀθήνα θὰ τὴν ἐσταύρωσαν ἂν τολμοῦσε νὰ ζεμνίστῃ στοῖς δρόμοις...

Στὴ Βέρροια εὐρέθη χαρῶμα, χαρὰκτιρα, ὑπόστασις. Ἡ Βέρροια σοφ' λέει : «—Εἰμ' ἐγὼ !» Ὀνομαστὴ, ξεχωριστὴ, ὄμορφη, ὀλοζώντανῃ... Κι' αὐτὸ εἶναι κατὰ Εἶνε πολὺ...

† ΒΑΣΙΛΙΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛΙΑΝΙΣ

τοῖμα τῆς μαρμαμένης καὶ μονότονης ζωῆς του ;... Οἱ δίκαιοι βροσκοῦν τὴ γαλήνη τους στὸν τάφο, ὅπου ἡ τέφρος τους ἀναπαύεται ἐν εἰρήνῃ... Ἐγὼ, ἀντιθέτως, εἶμαι νέος, γεμάτος ἐλπίδες καὶ μέλλον... Αὐτὸ τὸ θαυματουργὸ ποτὸ θὰ φανῆ σὲ μέγα πού χρήσιμον, ἂν μοῦ συμβῆ καμιά καταστροφὴ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς σταδιοδρομίας μου... Τότε θὰ μπορέσω ἐγὼ νὰ ζαναζωντανέω μ' αὐτό, γιατί ἡ ζωὴ εἶνε τόσο γλυκεῖα, ὅταν ζεῖται νὰ τὴν ἀπολώσῃ κανεῖς... Ἄν εἶνε τοῦλάχιστον ἀφήσῃ διὰ μπουκαλάκι ὁ πατέρας μου, τότε θὰ εἶδνα νὰ πῶ τὸ περιεχόμενό τοῦ ἐνός... Μὰ στὴ στιγμή πού ἔπαυσα ἕνα μονάχα, δὲν ἔχω κανένα λόγο γιὰ νὰ διατάσω... Θὰ τὸ κρατήσω γιὰ τὸν ἐαυτό μου... Ἐξ ἄλλου, μὴ ὑπακούοντας στὰ τελευταῖα λόγια τοῦ πατέρα μου, τοῦ προσέφερα μιά ἀληθινὴ ἰατρικία, γιατί δὲν τὸν ἀναγκάζω νὰ ζαναζήσῃ τὴν ἀδλία του ζωῆ...

Μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ, ὁ Νισίας ἔκρινε μὲ προσοχὴ τὸ μπουκαλάκι καὶ ὅσοτερ ἐκρίθηκε τὸν πατέρα του, κλαίγοντας καὶ ὀδυρομένης γιὰ τὴν ἀπολείπειν τὸν ὅσο μποροῦσε ἐλευθετικώτερα...

Εἶκοσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Μυρτίωνος. Ἡ ἐπιστήμη θρήνησε ἐπὶ πολὺν καιρὸ γιὰ τὴν ἀπόλεια ἐνός τέτοιου σοφοῦ, μὰ ὁ Νισίας τὸν ἔξελασε γρήγορα, ξεχνώντας συγχρόνως μὲ τὰ γλέντια καὶ τὰς διασκεδάσεις καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἐγκλήματό του.

Ἐίχε πῆξει τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς του, μῆσα στὶς ἀπολαύσεις καὶ στὸ θόρυβο τῶν ὀργίων... Μὰ, μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων, ἡ φωνὴ αὐτῆ ζαναζωντανέωσῃ καὶ ἔβγαλε πῶς δυνατῆ, Ἄλλοτε ἀπαιτήσεις βασάνων τὸν ἔβλεπε, ἀνάμεσα στὶς ὁποῖες ἔβλεπε νὰ ὀρθώνεται ἀπειλητικὸς ὁ πατέρας του μῆσα στὸ φερέτό του...

Ἄν καὶ γιὰ τοῦς ἀνθρώπους αὐτοῦ τὸ εἶδος ὁ γάμος δὲν εἶνε παρὰ ἕνα κοινωνικὸς μόνος τύπος, ὁ Νισίας εἶχε παντρευθῆ καὶ εἶχε ἀποκτήσει μιά κόρη, τὴ Μνησίδα, ἡ ὁποῖα, ἀπὸ ἀπόψεις ἠθικῆς, ἦταν τὸ πανομοιότυπο τοῦ πατέρα τῆς.

Ἀφοῦ ἔβγαλε ὅλη του τὴν περιουσία πού τὸ ἄφησε ὁ πατέρας του, στὰ γλέντια, ὁ Νισίας περιεβλήθη σὲ μεγάλη πτώχεια. Ζούσε περὶ τριτάθλια μὲ τίς μεγαλύτερες στενοχωρίες... Ἐτσι στὸ τέλος ἀφοσιώθηκε βαρεῖα. Μὰ ἡ ζωὴ εἶν' ἕνας καιρὸς πού ὅσο πικρὸς καὶ ἂν εἶναι, δὲν χωρταίνει κανεῖς... Γι' αὐτὸ ὁ Νισίας ἔβλεπε μὲ ἀφίξη τὴν τελευταία του στιγμή νὰ πλησιάζῃ.

Κάλεσε τοτε κοντὰ του τὴν κόρη του, ἡ ὁποῖα, ἐκτός τῶν ἄλλων τῆς ἐλαττωμάτων, ἦταν πολὺ φιλόφρονη καὶ φιλοζώνητη καὶ τῆς εἶπε πῶς, ἂν ἤθελε, μετὰ τὸ θάνατό του, νὰ τοῦ δώσει νὰ πῶ τὸ περιεχόμενό τοῦ μπουκαλιού μὲ τὸ θαυματουργὸ ποτὸ, θὰ ἔβλεπε ἀμέσως τὸ πῶμα του νὰ μεταβληθῆ σ' ἕνα τεραστίο ὄγκο χρυσοῦ...

Ἡ Μνησίδα δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐκολοπίστη γιὰ νὰ πιστέψῃ ἀμέσως αὐτό... Μὰ ὅταν ὁ πατέρας τῆς ἔβγαλε περὶ νὰ ζῆ, μὲ τὴ σκέψη ὅτι δὲν θάχτανε τίποτε ἀν σημερινῶν ὅταν μὴ τὴν ὑπόδειξῃ του, μπήκε τὸ βράδι μῆσα στὸ θάλαμο, ὅπου εἶχαν βάλει τὸ νεκρὸ καὶ, ἀνοίγοντάς του τὸ στόμα, ἄρχισε ν' ἀδειάζῃ μῆσα τὸ περιεχόμενό τοῦ μαγικοῦ μπουκαλιού.

Ὡ! θαῦμα !... Μόλις οἱ πρώτες σταγόνες τοῦ ποτοῦ ἔβρεξαν στὴ λάτρυνγά του, τὰ μάτια τοῦ πτωχικοῦ ἐμφανώθησαν καὶ ἔλαμπαν, τὸ στόμα ἀνοῖξε μὲ ἕνα τρομακτικὸ τρόπο καὶ ἡ καρδιά του ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατῶς.

Ἡ Μνησίδα, περὶφρονη, θέλησε νὰ φύγῃ, μὰ μῆσα στὸν τρόμο τῆς χετίσε σ' ἕνα τοῖχο καὶ τὸ μπουκαλάκι ἔβγαλε ἀπὸ τὴ χετίς τῆς. Τὸ περιεχόμενό του σκορπίστηκε στὸ πάτωμα. Ἐτσι ὁ Νισίας, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πῆ ἀκόμη ἀπὸ τὸ θαυματουργὸ ποτὸ ὅσο χρειάζοταν γιὰ νὰ τὸν ζαναζήσῃ στὴ ζωῆ, ζαναζήσῃς πάλι στοῖς πεθεμῶνους, γιὰ νὰ μὴ φύγῃ περὶ ποτὲ ἀπὸ κοντὰ τους.

Ἐτσι καὶ τὸ μυστικὸ τοῦ Μυρτίωνος δὲν τὸ ἔβγαλε ποτὲ κανεῖς...

MAURICE DE BAUDRY